

דרשה מאת הרב דוד אברהם ספקטור לפי לך לך תשע"א
לכבוד בת המצוה אביבה גודמן ובנושא:

אברהם אבינו שובר את המפה האסטרולוגית

שבת שלום וברכת מזל טוב לבת המצוה אביבה גודמן ולהורים דניאל ורחל וברכה מיוחדת לסבתא אניטה, חנה שרה, בלום. וכן לסבא מרסל וסבתא לין שבקרוב נראה אותם כעולים חדשים כאן בארץ ישראל. לפני התפילה לשלום המדינה אנו אומרים מי שברך לקהל "ולמי שמייחדים בתי כנסיות לתפלה ומי שבאים בתוכם להתפלל". הן המשפחה של אבא והן המשפחה של אמא, לא רק באים לבתי כנסיות להתפלל בתוכם אלא בכמה מקומות בעולם, באוסטרליה ובאנגליה "מייחדים בתי כנסיות לתפלה" ובנו בתי-כנסת ובתי-מדרש ואנו תפילה ש"הקב"ה ישלם שכרם וישלח ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם".

אביבה, באמא שלך התקיים כמו אצל רבקה אמנו (בראשית כה, כב) ויתרצו הננים בקרבה. את הקדמת בלידה את אחיד דוד בדקה שלמה ועכשיו אחרי 12 שנה בקבלת עול המצוות הקדמת אותו בשנה שלמה. כשמת את לבשר את האביב, התחלה חדשה למשפחה, הדור הראשון שנוול בארץ ישראל. כאברהם אבינו ושרה אמנו בזמנם את עוברת עכשיו שני משמעותי בחיים. ולא יקרא עוד את שמך אברהם ויהיה שמך אברהם כי אב המון גוים נתתך... שרי אשתך לא תקרא את שמך שרי כי שרה שמך. אברהם ושרי אלו שמות פרטיים (שרי, שרה שלי), אבל אברהם ושרה הם שמות כללים, עם הפנים לכלל. שרה כמו שרה בממשלה דואגת לכלל ואברהם מעכשיו אב המון גוים. וכך את אביבה מעכשיו לא קטנה אלא נערה, גדולה ובהמשך בוגרת. כל מצוה ומעשה טוב, תפילה ולימוד תורה הוא מגיל בת המצוה עם הפנים לכלל. מאד התרגשתי מהמעשה הגדול שלכבוד הגיעך לגיל המצוות נתת מעצמך כפשוטו ממש ותרמת שער ל"זכרון מנחם", לאותם ילדים חולים. יש בך גם כוחות יצירה נפלאים. את תופרת בגדים, כמו אדם וחיה, (בראשית ג, ז) ויתפרו עליה תאנה ויעשו להם חגורת, אבל את תופרת כבר במכונת תפירה. את מצוירת עם צבעי שמן חיות. במיוחד באמצע השיעור את מצוירת דולפינים, כמו בן בלי שום קשר למורה. אביבה, כשמת השני תהי תמיד ברכה לכל אחד ואחת. בשם הקהילה אמסור לך בסיום התפילה ספר ונברך אותך שתקיימי את המצוות בשמחה ובנחת ושהקב"ה ימלא את כל משאלות לבך לטובה ולברכה.

קראנו היום על אברהם ושרי שלפי המפה האסטרולוגית לא יהיו להם ילדים. אין ספק כאשר קראו את ההורוסקופ בעיתון כמעט התייאשו. ואז לפתע הקב"ה משנה את המצב: (בראשית טו, ה): ויוצא אותו החוצה ויאמר ה' אל השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אותם ויאמר לו ה' יהיה זרעך. ממצב של פנסיונרים וחוסר פוריות הם עוברים למצב של משפחה ברוכה ילדים וכוכבים. וכך מתואר הדו-שיח בין הקב"ה לאברהם במסכת שבת (קנו): "אמר רב יהודה אמר רב: מניין שאין מזל לישראל? שנאמר 'ויוצא אתו החוצה'. אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא: 'רבונו של עולם' בן ביתי (אליעזר) יורש אתי'. אמר לו: לאו, 'כי אם אשר יצא ממעיך'. אמר לפני: 'רבונו של עולם', הסתכלתי באצטגנינות שלי (במפה האסטרולוגית שלי) ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה (לו הקב"ה): צא מאצטגנינות (מהמפה האסטרולוגית שלך), שאין מזל לישראל." ומפרש רש"י שם: "אין מזל לישראל - דעל ידי תפלה וזכות משתנה מזלו לטובה." אמנם התוספות שם שואלים: "והא דאמר רבא (במועד קטן כח.) 'בני (בנים) חיי (אורך חיים) ומזוני (ומזונות, פרנסה) לאו בזכותא תליא מילתא (לא בזכות תלוי הדבר) אלא במזל'א תליא מילתא' (אלא במזל תלוי הדבר הזה)." לכאורה לפי דברי רבא אי אפשר לשנות ע"י זכות ותפילה מזל ביש, כגון שאין בנים כמו אצל אברהם? ומתרגמים התוספות: "מכל מקום על ידי זכות גדול משתנה." זאת אומרת שהכל תלוי בנו ובידנו לעשות שני גם במפה אסטרולוגית ולהפוך הורוסקופ שלילי להורוסקופ חיובי. וכך היה אצל אברהם שנוול במזל עקרות והקב"ה שינה מזלו בזכות הגדול שיש לאברהם (שבת קנו): "דקאי צדק במערב (שעומד כוכב צדק, שהוא המזל שלך, במערב ולכן אין אתה יכול להוליד, מהדרגא ומוקמינא ליה במזרח. (אני מחזיר ומעמיד את כוכב צדק במזרח ואתה יכול להוליד את יצחק).

הרב חיים דוד הלוי זצ"ל רבה של תל-אביב מביא בספרו עשה לך רב (א,ס' נז) מדבריהם של טובי האסטרולוגים ש"רגע לידתו של אדם או מדינה, קובע גורלם בעתיד, אעפ"כ הנסיון הורה שאין הכוכבים משפיעים אלא על שמנים אחוז בלבד מעתידו של האדם או המדינה וכל היתר נתון לכוחו, רצונו ושיקולו של האדם." וזה כדברי התוספות שעל ידי זכות גדול אפשר לשנות את המזל. מכל מקום לכתחילה אין לאדם מישראל להתעסק באסטרולוגיה ובהורוסקופ ולהיות משועבד נפשית לכוכבים ומזלות, כפי שפסק הרמב"ם אף שיש חולקים עליו ואף שהיו גדולי ישראל שהיו בקיאים מאד באסטרולוגיה. וכך כותב הרמב"ם בהלכות ע"ז (יא,ח-ט): "אסור לעונן אע"פ שלא עשה מעשה... אלו נותני עתים שאומרים באצטגנינות (באסטרולוגיה) יום פלוני: טוב! יום פלוני: רע! יום פלוני ראוי לעשות בו מלאכה פלונית... וכל העושה מפני האצטגנינות (אסטרולוגיה) וכיון מלאכתו או הליכתו באותו העת שקבעו הבורי שמים (האסטרולוגים) הרי זה לוקה (עובר על איסור תורה) שנאמר 'לא תעוננו'." ומסקנת הרמב"ם הוא (שם טז): "מפני זה אמרה תורה כשהזירה על כל אלו ההבלים: תמים תהיה עם ה' אלהיך!"